3-a Jaro. N-o 148 APERAS SEMAJNE 30. Julio 1927

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e Gvidanto: E. Lanty	SIDEJO de Ekzekutiva Komitato de SAT 23, rue Boyer, Paris-20e	ADMINISTREJO: Colmstr. 1, Leipzig O 27 Administranto: R. Lerchner

En la lando de matena trankvilo (Koreo)

En ĉi lando havanta tiel poezian nomon okazas tre prozaj faroj. Alia lando, havanta ne malpli poezian nomon de leviĝanta suno (Japanio), depost la jaro 1906 tute ekposedis la landon de matensereno kaj senkompate ekspluatas ĝin. Pro tio inter koreanoj nacimovado pli kaj pli fortiĝas kaj okazigas ribelojn de l' unua flanko kaj persekutojn de l' alia.

Japanaj ordogardistoj mirinde sukcesas imiti agojn de siaj pli aĝaj eŭropaj samanoj. Ili ĉiel penas senrajtigi kaj "sennaciigi" koreanojn. Malkontento kreskas kaj same kreskas elmigro en apudan Sibirion. "Blankaj cignoj" (tiel nomiĝas koreanoj pro ilia blanka vesto) venas al sibiria golfo *Posj'et* ĉiujare multmile kaj el ĉi punkto ili disiĝas tra ĉemara regiono. Ili koloniigas precipe marĉajn bordojn de lago *Ĥanko*, kiuj estas tre taŭgaj por la kutima al ili rizkulturo. En Sibirio ili fariĝas tute samrajtaj kun aliaj ĉianaciaj laboruloj.

Familio de koreanoj vilaĝanoj en blankaj naciaj vestoj. Ĝi venis el Koreo en apudan Ĉemaran regionon de Sibirio. La filo havas karakterizan por koreanoj sidpozon kaj tenas per mano primitivan trenĉareton.

La venantoj estas tre malriĉaj kaj tial tre senkleraj vilaĝanoj. Por ilin instrui oni bezonas taŭgajn nacilingvajn instruistojn. Por krei tiajn instruistojn en urbo Nikolsk-ussuria estas fondita speciale por koreanoj Pedagogia Teknikumo.

Nun tiu institucio havas jam ĉirkaŭe 120 studantojn kaj fakte fariĝis semanto de sovetkulturo inter ĉiuj koreanoj, ĉar ĝi edukas en socialista spirito. Samtempe ekonomia vivo de Koreo rapide disvolviĝas. Tra la tuta lando en nuna momento funkcias jam pli ol 1400 metromiloj da relvojoj. Urboj kreskas kun preskaŭ amerika rapideco. Ĉefurbo *Seul* nun havas jam 330 000 loĝantojn, sed antaŭ la mondmilito ĝi havis nur ĉirkaŭe 200 000. En *Penj'an* estas 185 000, en *Fuzan* — 90 000 loĝantoj . . . .

La tuta loĝantaro de ĉi lando okupanta 219 000 kv. metromilojn atingis la ciferon 18 500 000. Do ĉiu kv. metromilo jam havas 90 homojn! Sed ĝis nun ili plejparte terkulturas per prakulturiloj! Do ekspluato kaj manko da plugareo nepre venigos ilin al revolucio en spirito kaj en faro. Kaj ĝi jam okazas. De unua flanko vilaĝanoj komencas produkti ne sole por siaj bezonoj, sed same por fabrikoj (kotonon) kaj por internacia merkato (rizon). De alia flanko kreskas Laboristaro en urboj kaj havenoj kaj samtempe hardiĝas la ekster leĝo aganta komunista partio, ankoraŭ negranda, sed tre fortika kaj revoluciema. Laŭ mia supozo la partio havas jam en Koreo ĉirkaŭe 1500 anojn . . . Leganto, ĉu vi ne povas klarigi, kial ĉi tie vivnecesaĵoj plikariĝis same kiel en apudaj Japanio, Manĉurio kaj eĉ Sibirio? *Maks. Krjukov.*

Leteroj de Nikola Sakko

Publikigitaj de *E. Glendower Evans*
Tradukitaj de *1307 — INO-KOR.*

Rimarko de la tradukinto: Glendower Evans estas mezriĉa maljuna virino noblanima kiu, post elĉerpiĝo de la sumoj kolektitaj de tutmonda Laboristaro, permone helpis la defendon de Sakko kaj Vanzetti kaj laboris kiel estrino de la defendkomitato. Per sia agado, kiu estas lerta kaj multflanka, ŝi meritas plej varman dankon.

Kiam Nikola Sakko trafis en la faŭkon de leĝo, li jam flue parolis angle, sed pri angla skribado, kiu ja estas ege malfonetika (nelaŭsona) li havis neniun ideon. Dum longaj jaroj de lia kaptiteco, amikoj ofte admonis lin studi la anglan skribon kaj li penis sekvi iliajn konsilojn. Sed hodiaŭ lia angla lingvo estas same analfabeta, kiel antaŭ sep jaroj Ne estas maldiligenteco, nek malkapablo: kulpas la ombro de malliberejo. "Kiam mi estos libera, mi lernos la

anglan dum unu semajno!“ li diris al siaj amikoj, “sed en mia ĉelo mi ne povas labori. Mi bezonas la sunbrilon kaj la verdan mondon ekstere“.

Tamen liaj leteroj, malgraŭ la svarmantaj en ili gramatikaj eraroj, estas plenaj da poezio, da bonkoreco. Jen kelkaj el liaj leteroj.

1. La sekvanta letero, skribita en aŭgusto 1924, estas la unua, kiun Sakko provis angle skribi; li kvitancas en ĝi la ricevon de kelkaj konkoj:

“Se mi ne skribis al vi pli frue, ne estas pro tio, ke mi estus forgesinta vin, ho ne! Mi neniam forgesos la ofereman koron de patrino, kiu batas sen ripozo por la libereco de homaro subpremata. Mi ricevis la libron kiun vi sendis al mi (angle-italan vortaron) kaj ankaŭ la konkojn kaj vi ne povas imagi kiel mi ĝojis pri ili.

Mi ricevis viajn telegramon kaj poŝtkarton kaj ĉiam dankas vin, ho patrino, senlace agema por libereco, tiu donaco kaj neatakinda justeco de homa naturo.“

2. Du monatojn poste, kiam okazis esplorado per mikrofotografaĵoj pri postsignoj sur kugletoj kaj revolvero, Sakko skribis:

“Vi neniam povas imagi kiom granda estis la ĝojo de la malliberulo, kiam li ekvidis la aregon da amikoj kaj Kamaradoj, kiuj pene klopodas dum kvardekunu monatoj por triumfo de justeco: liberigo de Sakko kaj Vanzetti.

Cetere, patrino kara, ĉu vi kredas, ke ni havos novan proceson? Tre plaĉis al mi la maniero en kiu s-ro Thom kaj s-ro Hill prezentis novajn pruvojn pri nia senkulpeco, kaj por kelkaj minutoj ili heligis la animon de malgaja soleculo. Se vi vidos s-rojn Thom kaj Hill transdonu al ili miajn plej bonajn kaj korajn salutojn por ilia brila defendo. Tiamaniere esperable ili finigos nian longan kaj doloran krucumadon.

Dume salutu frate ĉiujn amikojn kaj vi, kara patrino de la subpremitoj ricevu varmajn, karesajn ĉirkaŭprenojn de via nuna kaj ĉiama amiko Nikola Sakko.“

3. Ankoraŭ, iom pli poste, li skribis:

“La soleco en tiu ĉi tombo estas malĝojiga kaj senesperiga, precipe ĉar patro estas for de siaj infanoj, de iliaj karesaj kisoj. Ĉi tie mi estas vivanta en vera truo! Jen kie estas nek vivo, nek vegetado: sed tamen mi estas vivanta! Kaj **mi volas vivi** por homaro, por solidareco, por frateco kaj pro dankemo al ĉiuj amikoj kiuj laboris por Sakko kaj Vanzetti; kaj mi volas vivi por libero kaj justeco, kiu estas **la justeco** de ni ĉiuj.“

4. Al s-rino Cerise Jack, kiu instruis al li anglan lingvon, li skribas pri sia edzino Rosina:

“Mi rememoras s-rino Jack, nian unuan amotagon. Tio estis la unua de majo 1912, tago dum kiu la Laboristaro tutmonda honoras la memoron de la kvin martiroj el Chicago. Nu, tiam mi ja estis en Milford, Mass. Matene mi surmetis mian novan bluan vestaĵon kaj iris viziti mian karan Rosina kaj demandi ŝian patron, ke li permesu al ŝi iri kun mi en la urbon por aĉeti kelkion. Li donis la permeson. Posttagmeze, proksimume je la unua, ni ambaŭ iris en grandajn magazenojn kaj ni aĉetis brunan ĉapelon, blankan subvestaĵon, bluan kostumon, paron da brunaj ŝtrumpoj, paron da brunaj ŝuoj, kaj kiam ŝi estis tute vestita, — mi dezirus, s-rino Jack, ke vi estus vidinta ŝin en tiu momento, — tiom belega ŝi estis... Dum nun, pro suferadoj de hodiaŭo, ŝi aspektas kiel maljuna virino...“

5. Preskaŭ je la sama dato li skribas al s-rino Jessica Henderson, alia bonkora virino, kiu helpis lin kaj lian familion:

“Jen mi sidadas ĉiam sola, sed kun mi, en mia animo, en mia koro, en mia spirito estas la tuta multnombra legio de miaj amikoj oferemaj. Jen, mi diras, mi sidas skribante al vi ĉi tiujn malmultajn liniojn; la suno radias sur mian vizaĝon kaj por mallonga tempo mia animo malpeziĝas kaj gajiĝas mia spirito, kiam mi rigardas la bluan ĉielon kaj la belegan patrinon de l' naturo.“

6. La naŭan de aprilo 1927, el Dedhamjuĝejo li ricevis informon pri sia mortkondamno. Sekvintan tagon li skribis:

“Nur kelkajn vortojn, por diri al vi, kara patrino, ke malgraŭ la tuta indigno vulkana, kiu bolegis en mia animo pro tiu maljustega juĝo, mi ĝuadis la vidadon de via aminda vizaĝo en juĝejo kaj vi emis transsaltegi la barilojn, por kuri al vi kaj ĉirkaŭpreni vian noblan animon.

Tiam, hieraŭ la fijuĝistoj devis naŭze glutadi la tutan varman simpation de tiuj infanoj kiuj libervole venis juĝejon por aminde helpi nin kaj al kiuj mi povis doni, unu post la alia, mian koran saluton.

Dume, kiam vi iros viziti mian familion, kisu ilin por mi kaj diru al ili, ke mi ĉiam pensadas pri iliaj animoj.“

8. La trian de majo 1927 venis de li sekvanta poŝtkarto:

“Estas belega mateno kaj gaja eta radio de sunleviĝo varmigas la koron de malĝojplena animo, dum la plej karaj pensoj kuregas al vi kaj al ĉiuj miaj amikoj. Plej bonajn dezirojn al ĉiuj kun plej varmaj salutoj. Via dankamema Nikola.

P. S. Kuraĝon kaj restadu kun serena ĝojemo.“

* * *

La lastaj vortoj engravuriĝu nian memoron. Kio ajn fine okazos en ĉi tiu plej miriga afero, ni, kiuj defendas Sakko kaj Vanzetti, restadu kun serena ĝojemo. Se ili estos liberigitaj, memorinda estos la tago en la historio de homa liberiĝo. Se ili mortus laŭkondamne, ilia morto montros la vojon al estonto.

K-doj, kion vi jam faris por tiuj ĉi homoj?...

EL MIA VIVO

Jen mia pasinta vivmaniero

Mi estis ĝis mia dekkvara jaro analfabetulo. Nun mi estas 29-jara, parolas kaj skribas tri lingvojn, t. e. hispane, france kaj esperante. Tiujn lingvojn mi lernis nur en vesperlernejo dum la vintromonatoj.

Mi estas hispano kaj tria filo de malriĉaj gepatroj (kampkulturistoj). Ni estis entute 8 fratoj pro tio kompreneble miaj karaj gepatroj ne povis bone nutradi nin. Kiam mi estis 6-jara, mia kara onklo prenis min en sian hejmon, kiu estis en kamparo. La plej proksima urbeto troviĝis kvar kilometrojn de nia vilaĝo, pro tiu cirkonstanco ne estis eble viziti la lernejon. Kiam mi estis 14-jara junulo kaptis min la kuraĝo kaj mi forlasis mian onklon por iri en la urbon kaj serĉi laboron. Per ĉiuspecaj laboroj mi perlaboris monon por povi vivi, vespere mi vizitis la vesperlernejon kaj nur tie mi komencis lerni la hispanan alfabeton.

La hispanan lingvon mi studis ĝis la 20-a jaro, tio estas la aĝo por soldatiĝi en Hispanio. Malbona ŝanco devigis min iri al Maroko en la jaro 1919 por militi kontraŭ marokanoj. Tion mi ne faris kaj mia kuraĝeco flustris al mi malobei al la pretendema patrio kaj mi rifuĝis en Francion.

Dum la unua tempo en Francio mi renkontis multajn malfacilaĵojn kaj nur iom post iom pliboniĝis mia situacio. En tiu epoko mi ja ankaŭ estis malklera homo. Bedaŭrinde en Francio mi ne povis daŭrigi la studadon de la hispana lingvo kaj pro tio mi eklernis la francan lingvon kaj finfine mi bone ellernis ĝin.

Feliĉege je mia sukceso mi ankaŭ kuraĝis (okt. 1925) eklerni esperanton (mia plej ŝatata lingvo). Mi scias esperanton same bone kiel la aliajn, sed la lernado de esperanto estis al mi centfoje pli facila, ol la studado de hispana kaj franca, komparante la tempon, kiun mi bezonis por lerni. Bezonante 6 jarojn por lerni hispane kaj france mi lernis esperanton dum unu jaro kaj sen iu ajn helpo. Nur per persisto kaj energio mi sukcesis ellerni tri lingvojn.

Mia nuna vivo

Mi laboras kiel florkulturisto en Hotellernejo (Grenoble) kaj estas sufiĉe feliĉa, kompare al multaj aliaj laboristoj, ĉar mi laboras laŭ mia deziro. Ĝenerale mi vekiĝas je la sepa, laboras ĝis la dekunua, poste estas paŭzo duhora. Post tiu paŭzo mi ree komencas labori de la dektria ĝis la deksepa horo. Je la dekoka mi vespermanĝas. Loĝejon kaj manĝaĵon mi ricevas en la hotelo. Post la vespermanĝo mi skribas al miaj multaj korespondantoj aŭ legas kaj lernas.

Depost kvar monatoj ni sukcesis starigi en Grenoble hispanian societon. En Grenoble estas proksimume 4000 hispan-

oj. La celo de tiu societo estas lernigi kaj klerigi la hispanojn. Ĉiusemajne okazas tri kursoj en kiuj oni instruas esperanton, hispanan kaj francan. Mi mem gvidas la esperantan kaj la franclingvan kurson. Bedaŭrinde ni estas ankoraŭ malmultaj societanoj, sed kuraĝege ni propagandas la necesecon de kleriĝado kaj esperas, ke iom post iom la homaro senstultiĝos kaj unuiĝos...

Mi vokas al la junularo: se vi volas helpi al la feliĉeco de la homaro vi devas ĉiam lerni kaj en ĉiu okazo lernigi viajn plej malspertajn amikojn. Por tio vi devas starigi instrusocietojn kaj rondetojn kaj se vi ne tuj sukcesas lernigi esperanton, lernigu vian nacian lingvon. Kiam ili sufiĉe scios la nacian lingvon ili ankaŭ lernos esperanton, kiel veran ilon de la mondpaco!

Coll (7998).

La internaciismo en "kunpolitika" lernejo

(Responde al artikolo de K-do E. Aisberg en n-o 106 de S-ulo.)

Mi intencas priparoli ne nur la mondmiliton, sed tuŝeti ankaŭ la politik-internaciisman fizionomion de lernolibro sovetia.

Tion mi faras por montri kiamaniere la lernolibro estas "kunpolitika", sed precipe ĉar la internaciismo, aŭ naciismo, aŭ ŝovinismo estas nur partoj de l' politiko.

*

Ni komencu per unuaj, duaj, triaj, kvaraj (post la aboco) legolibroj.

Ekzistas sennombra amaso da tiaj. Mi senelekte prenas kelkajn, sufiĉe disvastigitajn. Jen estas la preskvantoj de kelkaj el ili[1]: unu aperis per kvin eldonoj en sumakvanto por ĉiuj sinsekvaj eldonoj 820 000 ekzempleroj; alia — por sola unua eldono — 300 000; tria — 100 000 ktp.

Iliajn titolojn mi ne mencias, ĉar tio troŝarĝus la artikolon.

*

La politiko en granda kvanto estas entenata en la legolibroj, apud la ĝenerala lernomaterialo pri sciencoj. La lastan mi ne tuŝos.

La ordinaraj rakontoj pri la bonaj dioj, virto kaj cetera bigota materialo estas anstataŭigita per alio.

Krom la jam nomitaj sciencaj rakontoj (pri naturo, bestoj ktp.) preskaŭ la tutan libron konsistigas rakontoj pri laborista kaj kampula vivo, fabrikoj, bataloj kaj festoj de Laborularo.

Jen titoloj de kelkaj rakontetoj:

"Kiel vivis antaŭ la revolucio (Oktobra — en 1917 — *V. B.)* la laboristoj kaj kampuloj." "Kiel la laboruloj kaptis la regpotencon." "La tuta potenco en nia lando apartenas al la laboruloj." "Kiel Eliĉjo helpis savi la Moskvan Soveton." — En la lasta rakonto temas pri la milito de laboristoj kontraŭ burĝaro en 1917—18. "Lenin — ĉefo de l' laboruloj". "La 1-a de majo — festo de laboruloj de l' tuta mondo." "La granda instruisto Karlo Marx." "La Pariza Komuno."

Kaj jen el versaĵo:

Glor' al laboristoj, kampuloj!
Gloriĝu kalplena laboro!"

En la legolibroj enestas tre multe da versaĵoj de proletaj kaj revoluciaj poetoj. Preskaŭ en ĉiu legolibro — "La Internacio" (kanto).

*

Pri la mondmilito oni parolas precipe tuŝante la Oktobran Revolucion (1917), sed malmulte.

Jen kelke da eltiraĵoj:

"La caro kaj la riĉuloj komencis la militon kontraŭ aliaj popoloj. Ili (la riĉuloj — *V. B.)* bezonis kaj profitis tion. Kaj eĉ tie ĉi ili sciis ricevi profitojn ne irante mem al milito. Por tio ili uzis laboristojn kaj kampulojn. Ankoraŭ pli malfacila fariĝis la vivo de laboruloj. Ili pereadis en la militfrontoj, aŭ sen piedoj kaj brakoj estis revenantaj hejmen. Kaj hejme iliaj familioj malsatadis."

Kaj plue: "Ĝojante pri nia venko (t. e. pri La Oktobra Revolucio — *V. B.),* ni ne forgesas niajn fratojn — la laboristojn en la aliaj landoj. Ja dume ilin kiel antaŭe turmentas per laboro la riĉuloj... Ili (la laboruloj — *V. B.)* ankaŭ volas liberiĝi el sub siaj premegantoj, kaj ni per ĉiuj fortoj helpos ilin en tio ĉi."

"Kiam en 1914 eksplodis la mondmilito, Vladimir Iljiĉ (Lenin — *V. B.)* skribas kaj parolas al la laboristoj, ke ili ĉesigu la militon de laboruloj kontraŭ laboruloj kaj komencu atakon kontraŭ la kapitalistoj kaj bienposedantoj."

"Kelkfoje dum la kvar jaroj (1917 ĝis 1921 — *V. B.)* la dungitaj armeoj de la burĝaro kiel fera ringo ĉirkaŭadis la Sovetojn de laboristoj kaj kampuloj. Kelkatempe ŝajnis ke la venkon havos kapitalistoj kaj bienuloj. Ili alvokis por helpi ilin al anglaj kapitalistoj, ĉeĥoslovakaj, francaj, grekaj, germanaj."

Lenin kondukis la popolon "el malsatego, mizero, malklereco, sovaĝiĝo, — al hela feliĉa vivo, kiam ekzistos nek malriĉuloj, nek riĉuloj, finiĝos la sangaj militoj... Kaj por tio la homoj unuiĝos en ununuran amikecan kaj fratecan familion de popoloj."

Ĉia fanfaronado pri "nia" nacio, "nia" lando absolute malestas. Kontraŭe oni ekz. montras kiel imitindajon la kulturecon de germania laboristo.

Kiel ĉefa divido de l' homaro estas prezentata ne tiu laŭnacia, sed laŭklasa: du malamikaj partoj — la laborularo kaj la burĝaro.

Tamen legantoj ne imagu, ke la spirito de la lernolibroj estas sennacieca. Tute ne, ĝi estas nur internacieca; naciismo kaj ŝovinismo malestas. Oni parolas ankaŭ pri nacioj, sed prezentante ilin kiel kunfratojn.

*

Nun mi transiras al ĉiulanda geografio kaj historio.

En geografio oni lernas precipe ekonomion, naturon ktp. de l' koncerna lando.

En historio oni lernas ne historion de reĝoj kaj nacioj, sed de la homaro, kulturo kaj precipe de la klasbatalo.

Same multe kiel la Rusian historion oni lernas la historion de ekonomia evoluo kaj laborista movado en Anglio, Francio, Germanio.

Tiu lernado estas severe bazita sur marksismo kaj komunismo.

Kiel la lastaj traktas naciismon certe senbezone estas paroli.

V. B—sky (5328).

Eĉ la infanojn!...

En komenco de junio en Ĉernovicy (Rumanio) estis arestitaj 7 knaboj, aĝaj de 9 ĝis 17 jaroj.

La aresto okazis jene. Preter la korto, en kiu la infanoj ludis piedpilkon, iris rumana leŭtenanto Fortini, kiun trafis ĵetita de la infanoj pilko. Fortini trovis, ke tio ofendas lian oficiran honoron, — li alvokis ĝendarmojn kaj sendis la "krimulojn" al garnizona arestejo.

Tie la infanoj pasigis tutan tagon kaj estis forte batitaj. Unu 17-jara knabo estis fortege vundita per bajoneto kaj oni veturigis lin senkonsciiĝinta al la malsanulejo.

El *"Pravda"*, tradukis *5241.*

Laborista Esperanto-Kongreso en Svedio

Sveda Laborista Esperanto - Asocio havis sian trian kongreson en urbo Boras. Partoprenis 50 delegitoj el diversaj partoj de la lando. 7 sindikatoj sendis reprezentantojn. El Sovetio, Germanio kaj el Zagreb (de grafikaj laboristoj) alvenis salutoj. La sindikato de Ligilo, Moskvo, sendis longan telegramon en esperanto. La kongreso decidis postuli, ke Radioservo de Svedio elsendu esperantoprogramon. En la novan estraron oni elektis Einar Adamson, prez., Vilh. Johannson, sekr., kaj K. G. Karlsson, kasisto. La Asocio nun kalkulas 800 membrojn, krom tio estas aniĝintaj 53 sindikatoj (kaj 43 SAT-anoj!!!? — *Red.)*

E. Adamson, Göteborg.

---

[1]) Laŭ ekzistanta en Sovetio leĝo la preskvantoj nepre estas montrataj sur libro, apud la nomo de presejo.

SENNACIULA STUDENTA PAĜO

SUB LA KONTROLO DE STUDENTA FAKO, ORGANIZITA ĈE JUNULARA SEKCIO DE SAT

Al Studentaro Sennaciula!

— Al nia alvoko en nia Studenta Paĝo en la n-o 140 ni dume ricevis nur kelkajn leterojn de K-doj el proksimaj landoj.

Ĉi leteroj aprobas la projekton de nia statuto. Kelkaj proponas malgrandajn ŝanĝojn kaj aldonojn. Ni ilin presas malsupre kaj petas ĉiujn SAT-studentojn informi pri sia konsento aŭ malaprobo de ili.

Ankaŭ ni presas la liston de Sekcigvidantaro por la baloto.

Listo de landkonsuloj pro kelkaj kaŭzoj aperos nur en sekvonta numero de nia paĝo. *D. S.*

*

Statut-demandoj

Propono 1. — Mi proponas aldoni al la statuto jenan gravan punkton: "La Studenta fako ĉiamaniere helpas al propagando kaj praktika aplikado de esperanto en sciencaj medioj al enkonduko de esperanto en la sciencan literaturon." Ĉi punkto necesas ĉar sur fundamento de nia studenta sekcio ni preparu bazon por eventuala SAT-ema scienca asocio. — SAT-studento *(2921)*.

Propono 2. — Anstataŭ Studenta Informservo (al mi ŝajnas sufiĉi nia paĝo) ni proponas pli gravan organizon de Internacia Scienca Informgazetservo priservanta la diverslingvajn sciencajn revuojn per nia sekciaparato. — *H. M.*

Propono 3. — "Organizo de SAT-Studentgrupoj — ne estu deviga." — *OMO.*

*

Por baloto

Oni proponaŝ por baloto jenan sekcigvidantaron:

1. *Norbert Barthelmess* (Germanio), kiel gvidanto de Junular-SAT-sekcio;
2. *Herbert Muravkin* (Germanio), kiel sekcisekretario;
3. *Dim. Snejko* (Sovet-Unio), kiel dua sekcisekretario kaj redaktoro de S. S.-Paĝo;
4. *Budislav, Borjan* (Jugoslavio), kiel sekcigvidanto;
5. *José Borrell* (Hispanio), kiel sekcigvidanto;
6. *Charles Despeyroux* (Francio), kiel sekcigvidanto;
7. *Rinkvan Ling* (Ĉinio), kiel sekcigvidanto.

Balot-poŝtkartojn aŭ -leterojn sendu al sekretarioj: Germanio, *Herbert Muravkin*, Berlin-Charlottenburg IV, Wielandstr. 11, 3 r.; Sovet-Unio, *Dim. Snejko*, Minsk, poŝtkesto n-o 33. — Al ĉi lasta sendu artikolojn kaj notojn por nia paĝo.

La studenta vivo en Germanio

Statistiko 1925: En Germanio ekzistas 50 superaj institutoj, 24 universitatoj, 11 teknologiaj institutoj, 4 agrikulturaj institutoj, 3 arbarkulturaj, 2 montaraj kaj 5 komercaj. Krom tio ekzistas ĉ. 50 div. teknikumoj. En la superaj inst. studas ĉ. 110 000, en la teknikumoj ĉ. 40 000 studentoj, el ili 10% studentinoj, 15% eksterlandanoj. En Berlin studas 15 000.

Socia divido: Plejparto de studentaro apartenas al meza kaj eta burĝaro, la proleta elemento estas tre malgranda, sed la ruiniĝo de la meza klaso en Germanio kaŭzigis certan kreskantan proletiĝon de la intelektularo.

Ekonomia stato: Ĝenerale mizera. La plejparto de studentoj devas mem perlabori kaj kvazaŭ vivi. Studentoj laborantaj en fabrikoj k. s. ne estas maloftaj. Eble nur 10% povas ankoraŭ forjetadi monon kaj studi pro plezuro. Por etigi la mizeran staton oni en ĉiu universitata urbo organizis studentajn manĝejojn relative malkarajn kaj kooperativojn, la lastaj tamen estas monopolejoj de firmoj profitemaj. La studprezon oni malaltigis por malhavuloj. Ŝtatajn aŭ privatajn stipendiojn ricevas plejparte dekstraj kaj faŝistaj studentoj pro reakcieco de la tuta akademia kaj ministeria aparato.

Politika vivo: La tuta germ. studentaro estas laŭstatute post la milito kvazaŭ perforte unuigita en rasmalama kaj faŝistema organizo "Deutsche Studentenschaft" ("Germana Studentaro"); al ĝi apartenas ĉiuj urbaj studentaj reprezentantaroj. *Ĉiu* studento *devige* devas pagi al ĝi t. n. studentan kotizon, ĉiuj studentaj gazetoj kaj entreprenoj estas kontrolataj de ĉi organizo ŝovinista. Nur en jaro 1926 komenciĝis disiĝo en la organizo post grandaj monŝteloj de la estraro kaj konflikto kun regna ministerio por instruado iom volinta "demokratigi" kaj "raciigi" la organizon. Kelkaj lokaj reprezentantaroj jam eksiĝis el la organizo. Krom ĉi organizo la studentaro je 50% apartenas al korporacioj: faŝistaj bierorganizoj, 40% estas neŭtrale burĝemaj, parte apartenas al sciencaj, sportaj k. s. organizoj. 10% estas relative en maldekstrula tendaro kaj grupiĝas en komunistaj, socialistaj, pacifistaj, demokrataj organizoj. Karakterize estas ke tiaj grupoj jam ekzistas preskaŭ ĉie malgraŭ malpermesoj, persekutoj (precipe al kom. kaj soc.) kaj eksigoj. Tamen la maldekstrula movado kreskas ligante sin kun la ruĝa laborista movado. La oficiala studenta gazetaro en ĉiuj urboj ankoraŭ troviĝas sub influo de "germana studentaro" kvankam relativa malŝovinistiĝo kelkloke jam estas rimarkebla. Krom tio aperas komunista stud. gazeto "La ruĝa studenta flago". La eksterlanda studentaro en Germanio ankaŭ havas siajn organizojn, la plej aktivaj estas la organizoj de sovetia kaj ĉinia studentaro.

Sporto: nun estas tre disvastigita ĉar kondiĉo por ŝtata ekzameno estas dusemestra partopreno ĉe iu sporto, ekz.: naĝado, atletiko, bokso, ktp. Pafado ankaŭ apartenas al tiaj sportoj kaj oni tre propagandas por ĝi, kvankam dekstraj studentoj en siaj batalorganizoj tion por "interna" milito certe ankaŭ lernas.

Esperanto: en akademiaj rondoj estas malmulte disvastigita; en tuta Germanio ekzistas nur 3—4 stud. grupoj kaj la t. n. akademia esperanto-asocio kies laboron oni absolute ne rimarkas. La Berlin-a akademia grupo ĉe universitato havas 15 membrojn kaj 5 pasivajn membrojn profesorojn. En la legejo ekzistas esperanto-fako kun "S-ulo", "SR", "Laborista Esp-isto" kaj aliaj esperantaj jurnaloj. *Homo.*

*

TRA STUDENTIO

Grava sukceso

Tre trafa partopreno de s-ro André Bellay, sekretario ĉe la Kongreso dum Pentekosto, de "Union Fédérale des Etudiants", eduka asocio de la sindikemaj studentoj. La Kongreso voĉdonis unuanime gravan rezolucion, interalie deklarantan: 1. Esperanton internacia lingvo de la sindikemaj studentoj; 2. Kreon de esperantista sekretario, ĉe la estraro de UFE; 3. Aliĝon de UFE al SAT. La rezolucio estis prezentita de la UFE-sekcio en Grenoble, kies multaj membroj jam apartenas ankaŭ al la Esp. Universitata-Klubo de tiu urbo.

Centra Oficejo de Proletstudentaro Sovetia — organizas multe da ekskursoj por la studentoj tra Siberio, Kaŭkazo, Krimeo k. a. lokoj de Sovetio. Elspezojn ĉiujn pagas COPS. El Japanio en USSR venas ekskurso de japanaj studentoj.

Centra Oficejo de Proletstudentaro en USSR ricevis peton de germanaj kaj svedaj studentoj helpi al ili enveni en USSR por konatiĝi kun vivo kaj laboro de la tiea studentaro.

Ĉe la neŭtraluloj. — Estas starigita ĉe Franclanda Esperantista Universitata Federacio — komisiono por eksterlandaj rilatoj kiu celas krei Internacian Universitatan Esperantistan Federacion. Oni projektas kunvoki dum pasko 1928 internacian Konferencon de studentoj-esperantistoj.

Studentservo

Blankruslingva literatur-art-kritika jurnalo "UZVYŜŜA" intencas per esperanto interrilati kun diverslandaj literatur-art-kritikverkist-organizoj aŭ jurnaloj. La jurnalo "UZVYŜŜA" ankaŭ esperas ricevi per esperanto artikolojn aŭ simple nur notetojn pri la kultura, literatura, arta vivo en diversaj landoj, same notetojn pri gravaj okazontajoj de kultura karaktero.

Tre dezirinda estas interrilato kun verkistorganizoj por ricevi materialon de verkistoj por presi en la blankruslingva jurnalo.

Rekompence ni liveros la verkojn de blankrusaj poetoj.

Ĉion sendu per SAT-Ofili-SEU, Minsk, poŝtkesto 33. — "Esperanto" por "Uzvyŝŝa".

Nia poŝto

Lucenko (Kiev) kaj 357. — Promesitaj materialoj ne alvenis. Kial do? Dume ni atendas ilin!

6099. — Ni atendas respondon urĝan al niaj leteroj.

TRA ESPERANTIO

Ĉe la laboruloj.

HELPU SUKCESIGI ESPERANTON

Karaj Kamaradoj!

Vi jam scias, ke AIZ, la plej granda proleta ilustrita gazeto enkondukis espon sur sian lastan paĝon. Sed nur se espistoj ĉiulandaj varbos kaj helpos oni promesis tutesperantigi la gazeton. La Redakcio dissendis laŭ 800 esp-o adresoj en la tutan mondon provekzemplerojn. Vi tre faciligos nian pozicion ĉe la Redakcio, se vi plenumos vian devon helpante. Kiu ankoraŭ ne ricevis provekzempleron skribu, kiu ankoraŭ ne sendis salutleteron, sendu. Skribante citu viajn adresojn **legeble** *ankaŭ sur la* **leterfolio;** *ofte adresoj ja perdiĝas aŭ estas nedeĉifreblaj.*

Tre grave estas, ke ĉiu, kiu abonas per sia landa agentejo (ankaŭ germanianoj) sciigu al la Redakcio, por ke ĝi eksciu kiom efektive esp-o alportis novabonantojn. Krom tio instigu vian landan AIZ-filion skribi favoran raporton al centrejo pri propagandaj sukcesoj resp. abonoj per esp-o. Instigu la proletajn organizojn fari la samon.

Sendu fotojn pri laborista vivo: manifestacioj, strikoj, laborprocedoj, fabrikoj, interesaj okazajoj. La fotoj ne estu **bildoj de preparitoj por fotado grupoj,** *sed ili montru bildon faritan sen la scio de l' fotitoj.*

Nur per komuna atako ni venkos!

Esperanto-Fako Neuer Deutscher Verlag, Germanio, Berlin W 8, Wilhelmstr. 48.

Prikongresaj proponoj kaj diskutoj

ANKORAŬ PRI NIA PROGRAMO

Estas okazoj, kiam multa debatado tute ne estas superflua, kiam ĝi povas nur helpi pliklarigi la demandon por pli bone ĝin solvi. La alpreno de *programo* estas tia okazo.

Sendube neniu kontraŭdiros la urĝan necesecon pri starigo de programo. Delonge ni bezonis dokumenton, per kiu ni povus plene respondi al la tuta Proletaro pri la celoj kaj taskoj de nia SAT-movado.

Sed ĝuste pro la graveco de tiu dokumento, ni povas ege bedaŭri, ke la projekto havas unu "pekon": troan *skemecon*, tro multe da abstraktaĵoj. El tio sekvas, ke la programon povos bone kompreni nur pli malpli kleraj homoj, por la plejparto de l' Laboristaro (duonkleruloj) ĝi estos nesufiĉe klara; aliflanke, la nesufiĉe konkreta formuligo de kelkaj punktoj (precipe rimarkebla en la ĉap. 2 de l' parto III) neeviteble povos fariĝi la kaŭzo de multaj disputoj, malkonsentoj kaj malkonkordo. La lastan diron mi pruvu per ekzemplo: la paragrafo "b" de l' ĉap. 2, pĝ. III, aludas: ..."SAT batalas... kontraŭ la imperialistaj militoj,"... sed, fulmotondro, ekzistas 1001 manieroj batali kontraŭ imperialismo! Oni povas batali per aperigo de 1—2 artikoloj en la ĉeforgano, kaj oni povas batali per organizo de volontula bataliono, sendota en la landon, atakatan de l' imperialistoj (Ĉinio aŭ Sovetio, ekzemple). Kaj tiuj du batal-manieroj klare montras, kiom multmaniere oni povas kompreni ĉi punkton.

* * *

El tiuj diroj sekvas, ke la plikompletigo de nia programo estas tre serioza kaj necesa laboro. Pri tio, inter la kongresaj debatoj, oni sendube ne sukcesos *sufiĉe* modifi kaj kompletigi la programon. Tiu laboro postulas tro longan (eksterdebatan) pripensadon kaj bone plenumi ĝin povus nur speciala komisiono, elektota de l' kongreso. Tiu komisiono prezentos al la sekvonta SAT-kongreso diversajn plikompletigojn, kaj provizore funkciu la programo, publikigita kiel projekto, kun diversaj malgrandaj modifoj kaj aldonoj.

* * *

La sube proponataj aldonoj apartenas al la nombro de tiuj, kiujn la kongreso pridiskutu por la provizora programo.

1-a aldono:

Post *parto I, ĉap. 2, alineo 2* sekvu pliprecizigo de l' negativa rolo de multlingveco:

"...Ĝi plifaciligas la ŝovinisman trompon. Ĝi aliflanke senfine plikompligas kaj malfaciligas (teknike!) la agadon de l' proletaj organizoj, *internaciaj* laŭ siaj celoj kaj laŭ siaj anaroj."

2-a aldono;

En *p. II, ĉ. 4* estas tro maldetale priskribita nia vidpunkto pri la kultura rolo (eĉ nuna) de esperanto. Ĝi devas esti pliklarigita almenaŭ per la aldono de l' jenaj kelkaj frazoj, kiuj sekvu post la *2-a alineo:*

"La lingvo esperanto estas la unua ŝtupo por transiro el la epoko de naciaj kulturoj al la epoko de kulturo tutmondeca. La apero kaj florado de *l' embrieca kerno* de lingvo tutmonda plifaciligas la taskon de konstruado de l' Kulturo nova, senklaseca kaj sennacieca..."

Kaj post la *3-a alineo* sekvu la vortoj:

"...kaj nesubtaksebla instrumento por konstruo de l' Kulturo de Morgaŭo."

3-a aldono:

Preskaŭ en ĉiuj partoj de l' programo la batalo de nia asocio *por sennaciismo* estas pritraktita nur per aludoj, sed ne per iuj imperativaj tezoj. Tial, almenaŭ post la *unua alineo de l' p. III, ĉ. 1,* necesas aldoni (inter la 2-a kaj 3-a linioj) ankoraŭ sufiĉe gravan "historian funkcion de SAT":

"...meti en la manojn de l' Laboristaro la bonegan instrumenton *esperanto* por ekkonstruo de *vere-socialisma, supernacia* kulturo."

4-a aldono:

Post la alineo "*c*" (lasta alineo) de l' p. III, ĉ. 1, oni aldonu pri *grupoj* (SAT ja priservas ne nur asociojn, sed ties grupojn, filiojn ktp.)

5-a aldono:

Eĉ en la ĉap. 2 de l' parto III, en subĉapitro "a" — nia batalo "*por sennaciismo*" *ne estas plene elmontrata.* Ja la rolo de SAT estas ne nur batali kontraŭ naciismo, sed ankaŭ senvualigi la *abstraktan* "*internaciismon*", tiom multe predikitan en la laboristaj rondoj. Tion ni akcentigu per jeno:

"...Anstataŭ *vorteca, abstrakta* internaciismo, predikita ĝis nun en la proletaj rondoj, SAT aperigas bazon por *konkreta, fakteca* mondcivitaneco de ĉiuj proletoj. Unuafoje en la Historio la proleto ekrajtos sin nomi civitano de l' Tero."

6-a aldono:

En la subĉap. "b" de l' parto III, ĉap. 2 oni forgesis pri... la emancipa batalo de l' vekiĝantaj ekstereŭropaj landoj. Nepre necesas aldoni ke:

"Kun sama energio SAT batalas kontraŭ la agado de l' imperialistoj en koloniaj kaj duonkoloniaj landoj."

Pliĝustigo:

La demando pri *aneco* devas esti plej klara. Tial la vorton "*kontraŭproletaj*" (p. III, ĉ. 4, 2-a alineo, 2-a frazo) anstataŭu la vorto "*kontraŭsocialismaj*", kaj post la vorto "organizoj" sekvu: "*kaj ne simpatias al la lastaj*".

* * *

Jen la plej necesaj aldonoj, kiuj devas enesti eĉ en la provizora programo.

Nia VII-a nepre ilin atenteme pritraktu.

V. Kolĉinski (Kremenĉug).

*

KOMPLETIGOJ AL LA PROGRAMO DE SAT

Kial ni bezonas programon?

1. Por mem ĉiam havi antaŭ okuloj koncize nian batalplanon, metodon kaj taktikon.

2. Por povi propagandi kaj trafe informi la diversajn organizojn kaj individuojn pri SAT.

La programo laŭ sia amplekso ne povas metode kaj detale analizi la tutan problemaron ligitan kun la konceptoj "sennaciismo" kaj "mondlingvo", sed ĝi povas esti *resumo* kaj *principdeklaro.*

Pri la detala materialo devas zorgi nia eldonfako. (Ekz.: "ABC de Sennaciismo" estas nepre kompletigota kaj sistemigota, kaj la nova eldono esperanta tradukota nacilingven.) La programo aperu kiel aparta libreto senpage sendota al ĉiu membro. La eldona fako de SAT interrilatu kun landaj lab-esp-organizoj pri nacilingva eldono samtempa.

La enhavo de la programa skizo ĝenerale estas trafa sed en kelkaj punktoj ne sufiĉe kompleta aŭ klara. Jenaj aldonoj ŝajnas esti necesaj. Ĉe pli gravaj punktoj troviĝas "neceskialoj", ĉe iuj punktoj la aldonoj mem evidentiĝos sian neceson.

I. Historia neceseco de lingvo universala

1. *Kapitalismo kaj lingvo universala.* En la frazo post vortoj "La kapitalisma mondekonomio" aldoni "dank' al potence disvolvata industrio kaj akiroj de l' tekniko" ktp. Post ĉi frazo enŝovi novan. "Ne ekzistas nun lando, kiu ne dependus ekonomie kaj politike de la ceteraj."

3. *La solvo de la mondlingva problemo.* Forstreki la tutan 1-an parton ĝis "Dum daŭro de la lastaj tri jarcentoj..." kaj anstataŭi per:

"La natura procedo de intermiksiĝo kaj asimiliĝo de homoj kaj la paralela al ĝi procedo de miksiĝo kaj parta unuiĝo de diverslingvaj elementoj, la kresko de transprenitaj esprimoj kaj de internaciaj fakaj terminaroj en la naciaj lingvoj, la pli kaj pligranda raciigo de la lingva strukturo pro la intensiĝo de la moderna kulturvivo montras eblan tendencon de estonta kristalizo de unu homa lingvo el multaj lingvoj, el logikaj kaj evoluaj elementoj.

Tiu procedo jam nune estas subtenata kaj rapidigata de la aktualega neceso por tuja

interkomprenilo. La scienco solvis la lastan problemon per formigo kaj praktika eluzigo de derivita logika sintezo el eŭropa lingvaro kiel lingvo *internacia*, helpa. La entrepreno sukcesis ĉar estis konsideritaj la leĝoj kaj historia praktiko de lingvoevoluoj.

Sed problemo de lingvo interpopola ne estas pure scienca, filologia, solvata en kabinetoj per nura logikado — la kreita lingvo fariĝas mem *viva* kaj evoluas dum praktika uzado laŭ bezonoj de multkoloraj vivkadroj. Tial la problemo estas grandparte ankaŭ *socia*.

Depende de tiaj rilatecoj oni ankaŭ povas akceli kaj intensigi la asimilan procedon kaj konstati la normojn kaj elementajn formojn de lingvo universala valida por la proksima epoko. Per kio nature ne estas difinata la fina strukturo de lingvo universala, kiu tre povos modifiĝi laŭ partopreno de novaj popoloj en la tutmonda kulturo, laŭ enpenetro de ne-eŭropaj lingvoelementoj kaj disvolvo de ĝenerala lingvostrukturo nacilingva." — La aldono necesas por klare elmontri je vidpunkto de scienca sennaciismo la evoluan estiĝon kaj premison de *universala* lingvo, la rolon de *internacia* lingvo en tiu procedo, por klarigi ke internacia lingvo estas socia funkcio kaj ne ia retortaĵo ĉiuminute aligebla laŭ recepto de "l' amiki" kaj por eldiri, ke ni ne pretendas finsolvi aŭ antaŭdiri la universalan lingvon estontan.

II. Esperanto kaj Proletaro

1. *Esperanto eniras la socian vivon.* Ĉe la fino aldoni "Responde al tio esperanto estas aplikata en la plej diversaj vivofakoj: scienco, tekniko, literaturo, komerco politiko ktp.

4. *Esperanto je servo de Proletaro.* En la frazo "Lingvo universala jam nun fariĝas..." forstreki la vortojn: "pro senĉesa kreskado de interpopolaj ligiloj" kaj anstataŭi ilin per: "por krei *unuecan vere internacian* fronton kontraŭ la fronto internacia de burĝaro, por krei sennaciecan kontraŭnaciisman kaj kontraŭimperialisman ideologion". — Kialo: pri kreskado de ligiloj jam estas parolite ĉe la komenco, *ĉi tie* ni klare montru por kiaj realaj celoj Proletaro nun bezonas lingvon internacian.

III. SAT kaj ĝiaj celoj

1. *Esperanto je la servo de proletaj klasorganizoj.* Komenci ĉi subĉapitron per jeno:

"Klare ekkoninte el historimateria analizo, ke esperanto povos venki *nur* kiel *proleta batalilo* aŭ ke ĝi tute ne venkos, ekkoninte la falsan neŭtralecon de la burĝaro, — la klaskonscia esperantistaro fondis sian propran batalorganizon; forlasinte la "neŭtralajn" vicojn en kiuj la proletoj necese estis dum tempo de nura lingvopropagando kaj komenca malforto de tiam juna esperantomovado."

Aldoni d) SAT-helpas kaj instigas la internacian laboristan korespondadon de fabriko al fabriko, de organizo al organizo kaj individuan per trafa propagando kaj starigo de tradukaj servoj, oficejoj por laborista korespondado ktp.

Sub c) post "SAT servas... de nesamlingvaj asocioj" aldoni: "kaj grupoj laboristaj". SAT liveras laborantojn por la esperantofakoj starigataj ĉe diversaj proletaj organizoj kaj eldonejoj.

Sub b) aldoni ĉe fino: "kaj la proleta gazetaro, liverante *originalajn* raportojn de siaj ĉiulandaj korespondantoj pri ekonomia, socia kaj kultura vivo.

2. *Sur frontsektoro de interpopola interligo, sur kultura kampo:* a) por Sennaciismo. Aldoni ĉe la fino:

"Ĝuste ĉar la lingva problemo ludas kaj ludos unuarangan rolon en la evoluo de homara kulturo, ĉar la internacia lingvo helpas al forigo de naciaj baroj, al procedo de unueciĝo kondukonta al sennacieco unu el nepraj kondiĉoj de l' socialismo. SAT analizigas la problemaron science kaj substrekas la *kosmopolitajn* elementojn de l' socialismo sen kiuj socialisma kulturo ne estos ebla, kaj necese kompletigas per tio la konstruon de *l' scienca socialismo*". En la mezo de ĉi subĉap. al frazo: "...la laborista esperantomovado koncentrita en SAT havas sian ĉefan batalkampon en la kontraŭnaciema..." aldoni: "kaj kontraŭrasema luktado; ĉar la nepre unuiĝonta homaro sen diferenco de landaneco kaj haŭtkoloro havas samajn civilizajn kaj kulturajn interesojn, samajn kapitalismajn vivkondiĉojn kaj komunan unununuran batalon por sia liberigo kontraŭ la kapitalismo".

b) Superskribo kompletigota: *kontraŭ imperialistaj militoj kaj kolonia subpremado:* ĉe fino aldoni: "kaj kontraŭ la elsuĉo de kolonioj kies proletoj suferas sub duobla jugo de nacia kaj ekonomia subpremo".

c) Superskribo kompletigota: *kontraŭ dogmoj kaj tradicioj* ĉe fino aldoni: "Koncerne virinan problemon SAT ne diferencigas la seksojn kaj batalas por socia rajta egaleco de ambaŭ seksoj. SAT penas forigi ĉe proletoj la burĝajn kutimojn kaj manierojn ne decajn por pioniro de l' Estonto.

3. Superskribo: *Literaturaj taskoj:* La tutan tekston anstataŭi per: "Por plenumi sian serv- kaj kulturprogramon SAT eldonas en esperanto.

a) Teoriajn kaj batalverkojn de la klaskonscia Proletaro el tuta mondo.

b) Literaturon bazigantan kaj propagandantan sennaciismon la plej altan ŝtupon de t. n. internaciismo (ankaŭ nacilingve).

c) Modernan sciencan kaj belan literaturon speciale subtenante la kreadon de originala esperantoliteraturo.

Numerojn 4 kaj 5 kun ankoraŭ aldonotaj numeroj unuigi sub ĉapitro:

IV. Organizaj principoj de SAT

1. *Unueca fronto proleta* — al nuna 4.
2. *Sennacieco.*

Havante sufiĉe potencan armilon de *internacia* lingvo do ne dependante de terura diverslingveco, kaj estante pioniro de sennacieca vere internacia ideologio. SAT ne bezonas sin organize ligi je naciaj ŝtataj limoj sed organiziĝas super ili. La grupoj kaj individuoj rekte apartenas al la *tutmonda* organizo kaj senpere interrilatas en tutmonda skalo inter si kaj kun la centrejo. Tial ankaŭ la SAT-kongresoj kunvokataj ĉiujare en diversaj landoj estas ne kunvenoj de naciaj delegitoj sed reprezentaroj de lokaj kolektivoj de la tero sen diferenco de raso kaj nacieco, helpantaj al kreo de forta *interhoma* solidareco. Pro sama kaŭzo ankaŭ la centraj laborogranoj de SAT ne estas koncentritaj en *unu* lando.

3. *SAT kaj la landaj laboristaj esperanto-organizoj:* SAT celas *utiligi praktike* esperanton en la socia movado laŭ tutmonda skalo kaj unuigi aktivajn proletajn esperantistojn, la landaj organizoj havas taskon nure nacilingve propagandi kaj instrui esperanton en iliaj respektivaj *lingvoregionoj*. Ambaŭ per kaj por-esperanto agadoj estas same necesaj kaj gravaj ĝis la diversaj proletaj organizoj batalaj mem transprenos tiujn taskojn. Pro tio la landaj organizoj subtenas SAT kaj inverse. La landaj organizoj liveras arojn de lingvospertaj SAT-anoj kaj SAT liveras la propagandistan kaj instruistan aktivularon al landaj organizoj. — Necesa subĉapitro por klarigi la rilatojn inter SAT kaj LEA-oj.

4. *SAT kaj burĝaj tiel nomataj "neŭtralaj" esperantoorganizoj* — al nuna 5.

Karaj Gek-doj, kunhelpu ankaŭ vi al kompletigo de nia programo; ja nia Lyon-a kongreso bezonas kompletan materialon.

H. Muravkin (2921), Berlin.

NIA POŜTO

Ĉortkovano. — Laŭ via peto jen nia respondo: 1. "S-ulo" ne estas sufiĉe ampleksa por publikigi ĉiujn artikolojn, kiujn sendas SAT-anoj; 2. por klarigi, ke pagataj esp. kursoj pli bone sukcesas ol nepagataj, sufiĉus trifoje malpli longa artikolo ol la via. *E. L.*

5323. — Estas malfacila tasko verki interese pri la ĝenerala politiko de iu lando. Elektu aliajn temojn. — El Sovetio ni ricevas abunde materialon; sekve tute superfluas, ke ekstersovetiaj K-doj verku pri tiu mondparto. *E. L.*

2488, 9627 k. a. — Ni prove ĉesigis la aperadon de la rubriko "Kroniko", laŭ peto de kelkaj K-doj. Se la plimulto deziras, ke ĝi denove aperu, ni volonte kontentigos tiun deziron. Unu fojon pli ni notas, ke iuj mallaŭdas tion, kion laŭdas aliuj. — Ni ne povas pruntedoni librojn. Ĉiu Lab. Esp.-Grupo devas klopodi por starigi bibliotekon. Ni provos estonte laŭpove liveri al vi la deziratan materialon. *Red.*

Al K-do 6688 k. aliaj plendintoj kontraŭ la Leningrada Gubkom. de SEU. — Ne utilus se ni publikigus viajn plendojn. Ni letere pritraktos la aferon kun la *Centra Komitato* de SEU. *Adm.*

Grete Kellermann. — Ni gratulas vin pro via aliĝo al ALLE. Sed ni ŝatus, ke vi aliĝu ankaŭ al SAT. Vi eraras, opiniante, ke via nura aliĝo al ALLE donas al vi rajton aperigi senpage anoncojn en "S-ulo".

*

Jubileo-Ĉeno[1]

SAT-anoj (Sabadell) 11,40 peset., kiel donaco por la presejo. **Marchevski** (Trenton) 1,20 mk. g.; **Majorov** (Dolinskaja) 1 rubl., laŭ alvoko de Endler (Selb) kaj alvokas Münch (Chemnitz), Gaston (Paris), G. Schmid (Wiener-Neustadt), Tolstikov (Dnepropetrovsk), Polupanov (Nikolajev). **H. Ruedl** (Bolzano) 5 mk. g., je la nomo de "Anna Seĉkina-Ŝostka". **Majzles** (Gomel) 0,70 mk. g.; **Nestroy** (Eidelstedt) 3,50 mk. g.; **Rival** (St. Etienne) 4,30 fr. fr.; **Fehse** (Hamburg) 1,60 mk. g.; K-dino **Smotritzkij** (Berlin) 1 mk. g.; **Burkhard** (Döhlen) 2,50 mk. g., laŭ alvoko de Friedrich (Markranstädt). **Matzke** (Wien) 5 kr. ĉeĥ.; **George** (Berlin) 2 mk. g., laŭ alvoko de Ŝuvajev (N.-Novgorod) kaj alvokas William Cowan (Douglas), P. Escayol (Rubi), A. Blinkov (Novo Sibirsk) kaj Gromov (Blagoveŝĉensk). K-do W. Cowan (Douglas) ankaŭ SAT-aniĝu! **Barrot** (Buenos-Aires) 0,66 pesos; **Heriot** (Orleans) 5 fr. fr., laŭ alvoko de Endler (Selb) kaj alvokas Gazetlaborantan Grupon ĉe Red. „Ivezda Pravdin" (Minsk). K-do **Kvincentdektri** 3 mk. g.; Glineur (Bruxelles) 12 fr. b.; **Hugot-Raison** (Troyes) 17 fr. fr. pro memoro de nia amiko Armando. **Fr. Costa** (Lisboa) 3 esk. **Smirnov** (Vjatka) 1 rubl., laŭ alvoko de Alalikin, mi alvokas ĉiujn geinstruistojn-SAT-anojn. **Nathans** (Amsterdam) 2,50 guld. **Iu Orientano** pagas 300 fr. fr. pro la gastamo de K-do Esteban Morell (6187) kaj aliaj SAT-anoj en Barcelona. **Davison** (Glasgow) 1/— ŝil., alvokas Genŝaft (Smolensk) kaj Steinbach (Leipzig). **Rujanski** (Moskvo) 1 rubl. laŭ alvoko de Lab. Esp. Societo "Laboro" (Lublin); **Maslenko** (Brjansk) 1,10 rubl.; **Fedotov** (Kiev) 1 rubl.; **Kirmaschek** (Essen) 0,50 mk. g. alvokas Falkovski (Essen). **Rodriguez** (Baracaldo) 2 peset.; **Japana amiko** 100 fr. fr. pere de Lanty.

[1]) Vidu n-on 100 de "S-ulo".

Kooperativa festo en arbaro

La sepa matene. Nubega ĉielo, necerta vetero. La strato Boyer, kie troviĝas la grava laborista kooperativo *"La Bellevilloise"* (elp. Belvilloaz), laŭ la nomo de la kvartalo *Beleville*=Belvil) prezentas ĉi tiun dimanĉon 3-an de julio, nekutiman aspekton. Granda aro da aŭtomobilegoj haltas laŭlonge sur la strato. Ope alvenas la Gek-doj, kiuj partoprenos la ekskurson kaj feston aranĝitan de la kooperativo en la arbaro de Cormeilles-en-Parisis (elp. Kormej-en-Parisis), je proksimume 20 kilometroj de Parizo.

Ĉiuj havas, la viroj ĉe la butontruo, la virinoj ĉe la korsaĵo, ruĝan karteton Ĉu favore vidas tiun spektaklon la multaj komercistoj starantaj ĉe sia butikpordo?

Dum la tuta irado, ĉu sur la grandaj bulvardoj, je tiu frua horo kvazaŭ dezertaj, ĉu en la ĉirkaŭurboj traveturataj, la procesio naskas la saman kuriozan atenton. Je la vido de nia afiŝo ni rimarkas la movon de la lipoj legantaj la vorton esperanto....

Fine la karavano supreniras lastan krutaĵon, kaj jen ĝi alvenas en arbaron, kie baldaŭ ĝi haltas ĉe la festejo.

Tie jam estas starigitaj budego, kie oni trovas multajn manĝaĵojn kaj trinkaĵojn,

Esperanta grupo en la kooperativa festo.

montrantan la numeron de la veturilo kie ili estos sidantaj. Jen la 15-a rezervita por la esperantistoj. Jam kelkaj K-doj okupiĝas surmetante ĉiuflanke de la veturilo dumetran rubandon kun grandlitera vorto: "Esperanto: cours par correspondance, 177, rue de Bagnolet, Paris XX-e".

Aliaj aŭtomobilegoj, kiel nia, surhavas afiŝojn kun diversaj skribaĵoj. Jen unu kun grandegaj literoj ruĝe pentritaj "La Bellevilloise", alia kun "Coopérative Ouvrière". Jen tiu de la teatra grupo kun ruĝa rubando kaj orlitere "La Muse" (Muzo); jen sur tolaĵafiŝo "Patronage de la Bellevilloise"; jen alia afiŝo reklamanta por la "Semaille" (Semado), la biblioteko... kaj samtempe por esperanto.

Sed la oka alproksimiĝas... Fine vibrozumas la motoroj. Iras en vicoj, al la unuaj veturiloj, la geknaboj de la patronaĵo surhavantaj gimnastikajn vestaĵojn, la komunistaj gepioniroj kun ruĝa bereto ornamita de la soveta insigno. Fine venas la muzikistaro, ludante marŝarion. Ĝi tiel iras piede tra la stratoj de la kvartalo, ĝis la ties limo, sekvate de la 30 aŭtomobiloj malrapide rulantaj.

La tuta loĝantaro, ĉe la fenestroj, sur la trotuaroj kaj la ŝoseo rigardas kurioze la forirantan strangan sekvantaron. Akompanas ĝin flegeja aŭtomobilo kun ruĝkruca standardo, kaj ŝarĝaŭtomobiloj transportantaj manĝaĵojn kaj trinkaĵojn. du scenejoj, budoj de la Internacia Ruĝa Helpo, kaj de regiona komunista ĉelo.

Elveturiliĝinte la Gek-doj serĉas lokon ne tro malsekan — pluvis la du antaŭajn tagojn — por sin instali sur la herbo, dum aliaj iras al la kooperativa vendejo por sin provizumi. Ni instalas elmontron de esperantaj libroj por nia propagando. Cetere ni jam estas konataj en tiu medio, ĉar la Bellevilloise subvencias SAT-on, kaj donas lokon por ĝia sidejo.

Jam la festo komenciĝas. La muzikistaro ludas "Internacion". Dume paradas la gesportuloj, gepioniroj, kaj sekcio de ruĝaj gvardioj, soldate salutantaj. Multaj K-doj senĉapeliĝas. Antaŭ la manĝado okazas kuradoj.

Posttagmeze diversaj amuzaĵoj pasigas la tempon: komedio prezentata de la Muzo, parado de la "ĝojaj proletoj" muzika grupo, kiuj blovas en burleskajn muzikilojn, loterio de la Ruĝa Helpo, kuradoj en sakoj, ludoj, diversaj, dancrondoj, kaj balo. Tiel rapide alvenas la horo de vespermanĝo.

Je la oka, ĉiuj residas en la veturiloj ornamataj per branĉaĵoj. Denove vibrozumas la motoroj, kaj laŭirante alian vojon ol matene, ni revenas al Parizo. Dum la tuta vojirado revoluciaj kantoj aŭdiĝas. Kiel matene, la karavano vekas saman atenton.

Bona propaganda tago por la revolucia kooperativo, ĉu ne?

(Senpartie raportis *SAT-ano 24.)*

FERA GVARDIO DE SAT

Dank' al "Fera Gvardio" elvokitoj de mi donis kvin rubl. (majo, junio, julio, aŭgusto, septembro) — brikojn por duonjaro antaŭen, K-dino Vasiljeva (61-jara SAT-anino, do, ne facilanima). — Vican brikon (1 rubl.) donas K-do Ŝumarin. Promesas dum unu jaro brikdonadi K-dino Cvetjaeva (alvokita de mi) kaj dume por majo donas 1 rubl. Stefan.

K-do E. Izgur (Kremenĉug) 6 brikojn por julio—decembro 1927 12.— mk. g.; K-do V. Kolĉinski (Kremenĉug) 6 brikojn por julio—decembro 1927 12.— mk. g.: K-do Ĵeleznjakov (Sverdlovsk) brikoj por junio kaj julio 2.— rubl.

Ĉe la neŭtraluloj.

Pluvego da jubileaj sukcesoj kaj honoroj por la XIX-a: La registaro de Danzig, la alta komisaro de la ligo de nacioj kaj la ministro de Pollando akceptos la kongresanaron; karlo princo de Svedio aliĝis, li partoprenos en la plantado de la jubilea kverko ...per reprezentanto, portonta teron el la reĝa ĝardeno... (!!!). La urbestraro de Bialystok metas memortabulon sur la naskiĝdomon de Zamenhof... La plej grava taggazeto de Danzig aperos dulingve...

(El *"Heroldo de Esperanto".)*

*

MEMORNOTO

Represis el "Sennaciulo":

Bulletin périodique de la Société d' Etudes Psychiques de Marseille, Marseille, marto-aprilo-majo 27: "Miraklo de Konnersreuth". — *Signalen,* Stockholm, 12-5-27: "Vojaĝo de K-do Nathans" (esp-e kaj svede). — *Majak Komuny,* Sevastopol, 1-5-27: "Blankaj mastroj — flavaj sklavoj". — *Sächsische Arbeiter-Zeitung,* Leipzig, 16-5-27: "La moroj de eskimoj". — *La Flamme,* St. Etienne, 7-5-27: "Kiom kostis la mondmilito". — *A Batalha,* Lisboa, 14-5-27: "Revolucio en ĉinia vilaĝaro". — *Der Freidenker,* Wien, 1-5-27: "La atakemo de hebrea klerikularo". — *Stradnieku Sports un Sargs,* Riga, 5-4-27: — *Atputai,* Liepaja, 6-3-27. — *Brivais Vards,* Valmiera, 6-5-27. — *Die proletarische Revolution,* Frankfurt a. M., majo 27: "Intrigoj de entreprenistoj en Hindio". — *Der freie Arbeiter,* Berlin, 21-5-27: "El Turkio". — *Klassenkampf,* Halle, 21-5-27: "La moroj de eskimoj". — *Bergische Arbeiterstimme,* Solingen: "Blankaj mastroj — flavaj sklavoj". — *La Revolution Prolétarienne, Paris, n-o 35:* "Meksikio kaj Romo". — *Bulletin d' Information de la Fédération Internationale des Ouvriers du Transport,* Amsterdam, majo 27: "Utileco de esperanto en praktiko". — *Die proletarische Revolution,* Frankfurt a. M., junio 27: "La blanka teroro furiozas en Jugoslavio". — *Der freie Arbeiter,* Berlin, 18-5-27: "samo". — *Suomen Socialdemokraatti,* Helsinki (?), majo 27: "Utileco de esperanto en praktiko". — *Der freie Arbeiter,* Berlin, 28-5-27: "Letero el Persio". — *Bournemouth Times and Directory,* Bournemouth, 4-6-27: "Kvardekjara jubileo de esperanto". — *Der*

freie Arbeiter, Berlin, 28-5-27: "Letero el Persio". — *Le Tram Belge, De Belgische Tram*, Bruselo, 1-6-27: "Esperanto en viena tramo". — *Morgonbris*, Stockholm, julio 27: "Japana arto". — *Novini*, Sofia, 28-6-27: "Revolucio en ĉinia vilaĝaro"; 30-6-27: "La blanka teroro furiozas en Jugoslavio". — *Proletarischer Zeitgeist*, Zwickau, n-o 25: "La teknika progreso ne estas haltigebla".

Enhavis notojn pri SAT:

Nederlanda Laborist-Esperantisto, Amsterdam, majo 27 (SAT-konferenco en Haarlem). *Kuzna*, Warszawa, majo 27. — *Pskovskij Nabat*, Pskov, 9-2-27 kaj 25-3-27. — *El Socialista*, Madrid, 24-5-27. — *Lyon Républicain*, Lyon, 16-6-27. — *Le Progrès*, Lyon, 17-6-27. — *A Batalha*, Lisboa, 22-5-27. — *Atputai*, Liepaja, n-o 24.

Enhavis tradukaĵojn el esperantaj leteroj:

Majak Komuny, Sevastopol, 1-5-27 (3 let.); 15-4-27 (3 let.). — *L' Effort*, Lyon, 15-5-27. — *Bilŝovyĉenjata*, Kievo, 10-4-27. — *Sächsische Arbeiter-Zeitung*, Leipzig, 25-5-27. — *Die proletarische Revolution*, Frankfurt a. M., majo 27. — *Molodyj Bilŝovyk*, Kievo, 15-5-27. — *Bergische Arbeiterstimme*, Solingen (6 let. diversdate). — *Pskovskij Paĥar*, Pskov, 2-3-27 (3 let.). — *Pskovskij Nabat*, Pskov, 6-5-27. — *Krasnaja Baŝkirija*, Ufa, 1-5-27. — *Le Matérialiste*, Laeken-Bruselo, majo 27. — *Zwezda*, Perjm, majo 27 (6 let.). — *Proletarischer Zeitgeist*, Zwickau, n-o 21 (2 let.). — *L' Effort*, Lyon, 1-6-27 (let.). — *Molot*, Rostov na Donu, 22-5-27. — *Sächsische Arbeiter-Zeitung*, Leipzig, 4-6-27. — *Za Mir i Trud*, Rostov na Donu, 7-5-27 kaj 10-5-27. — *Izvestija*, Odessa, 7-6-27. — *Rabocij Putj*, Smolensk, 25-3-27 ĝis 6-5-27 (30 let.). — *Krasnoarmejskaja Pravda*, Smolensk, 25-3-27 ĝis 6-5-27 (23 let.). — *Smolenskaja Derevnja*, Smolensk, 25-3-27 ĝis 6-5-27 (2 let.). — *Krasnyj Gornjak*, Krivoj Rog, 25-3-27 ĝis 6-5-27 (4 let.).

Enhavis priesperantajn artikolojn:

Majak Komuny, Sevastopol, 5-5-27. — *Le Tram Belge*, Bruselo, 1-3-27, 1-4-27, 1-5-27. *Proletarska Pravda*, Kievo, 10-4-27. — *Molodyj Bilŝovyk*, Kievo, 14-4-27. — *Sovetskij Jug*, Rostov na Donu, 17-5-27. — *Brivais Vards*, Valmiera, 4-2-27. — *Revista Popular*, Córdoba, 1-6-27. — *New Yorker Volkszeitung*, New York, 4-5-27. — *El Socialista*, Madrid, 17-5-27 kaj 24-5-27. — *Putj Rabselkora*, Rostov na Donu, 31-5-27. — *Sovetskij Jug*, Rostov na Donu, 2-6-27. — *Molot*, Rostov na Donu, 15-6-27. — *Sächsische Arbeiter-Zeitung*, Leipzig, 7-6-27. — *The Shop Assistant*, Londono, 21-5-27 (i. a. traduko el "Kim kaj Rozo" el "Ruĝo kaj Blanko"). — *Sozialdemokrats*, Riga, 12-6-27. — *Rabocij Putj*, Smolensk, 25-3-27 ĝis 6-5-27 (18 art.). — *Krasnoarmejskaja Pravda*, Smolensk, 25-3-27 ĝis 6-5-27 (6 art.). — *Tovariŝĉ*, Viazma (?). — *Vojennyj Vestnik*, Moskvo, (?). — *Sächsische Arbeiter-Zeitung*, Leipzig, 8-7-27. — *Bulletin d' Information de la Fédération Internationale des Ouvriers du Transport*, Amsterdam, junio 27. — *Sunday Worker*, Londono, 10-7-27.

✯ DIVERSAĴOJ ✯

SCIIGO

La 3. 7. 1927 en sia kunveno ĉe laborborso la grupo "Prol-Esper" (Alĝero, 24-a sektoro) elektis novajn kasistinon kaj sekretarion. Tial la tuta korespondaĵo destinita al la kasistino devas esti adresita al K-dino *Cécile Prefant, Brasserie du Centre, 3, rue de Lyon, Belcourt-Alger (Algérie)*; ĉio koncernanta sekretarion al K-do *R. Padula* (sama adreso).

La grupo respondas nur al Gek-doj aŭ grupoj petantaj sciigojn kaj informojn. Poŝtmarkemuloj restos sen respondo. *"Prol-Esper"*.

ENHAVO:

K ✶ O ✶ R ✶ E ✶ S ✶ P ✶ O ✶ N ✶ D ✶ A ✶ D ✶ O

Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon. Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.
L = letero, PK = poŝtkarto, PI = poŝtkartoj ilustritaj, PM = poŝtmarkoj, bfl. = poŝtmarko sur bildflanko, k. ĉ. l. = kun ĉiuj landoj, esp-aĵo = esperantaĵo.
Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.

Aŭstrio.

— "Laborista esp.-grupo Enzesfeld" aranĝos dum aŭtuno esp. ekspozicion. La Gek-doj k. grupoj el ĉ. l. estas afable petataj sendi materialon, L, PI, gaz. ktp. al: K-do *L. Tabaka*, n-o 82, *Enzesfeld*. Ĉiu ricevos p. k.

Ĉekoslovakio.

K-do *Karl Baier*, Manlichergasse, 1402, *Most*, dez. interŝ. PM k. ĉ. l.

K-do *Oskar Knappe* (22 j., vitraĵfacetisto), *Josefsthal ap. Gablonz a. N.*, serĉas gekoresp-antojn en ĉ. l., L, PI, certe resp.

K-do *Walter Sacher* (24 j., vitrolaboristo), *Unter Maxdorf ap. Gablonz a. N.*, interŝ. PI k. ĉ. l. Tuj resp.

K-do *Ernst Ferie* (24 j., vitrolaboristo), *Unter Maxdorf ap. Gablonz a. N.*, dez. interŝ. PK k. ĉ. l., ĉiam tuj resp.

Germanio.

K-do *Walter Bräuer*, Innere Zwickauer Str. n-o 66, *Planitz i. Sa.*, dez. koresp. pri div. temoj k. ĉ. l.

K-do *Arthur Müller*, Ponitzer Str. 15, H., *Frankenhausen a. Pleisse*, serĉas seriozajn koresp-antojn, precipe el Sovetio, L, PK, PI, resp. garantiata.

ATENTU! LEA-Grupo Neckarsulm aranĝos dum monato sept. varbsemajnon kun ekspozicio. Ni ĝentile petas la Gek-dojn, sendi al ni PI, gaz., ktp. Al ĉiu sendinto ni sendos PI. Adr.: *Friedr. Rau*, Löwengasse 3, *Neckarsulm i. Wttbg.*

K-do *Paul Weidl*, Funkestr. 25, *Einsiedel b. Chemnitz i. Sa.*, dez. koresp. k. ĉ. l., nur kun fidindaj Gek-doj. Resp. garantiata.

Kanado.

— En S-ulo", n-o 136, mi presigis koresp.-anoncon. Estas tute ne eble al mi resp. al ĉiuj, ĉar mi ricevis pli ol 300 L k. PK. Kamaradece *Gev. Jokinen* (nova adr.) 204, Ontario st., *Toronto, ont.*

Sovetio.

K-dino *Fanja Moskina*, Banny per. 5, *Kremenĉug*, dez. koresp. k. ĉ. l. pri div. temoj. L, PK, gaz. ktp.

K-dino *Anna Savickaja*, ul. Engelsa, 24, kv. 2, *Minsk*, dez. koresp. k. ĉ. l. pri ĉ. temoj.

K-do *Josif Zemcov*, 1, Puŝkarnaja, 14, *Orel*, dez. koresp. k. ĉ. l. pri div. temoj.

— Lab. Junularo de Sebastopolo dez. koresp. k. ĉiul. junuloj pri kondiĉoj de laboro k. vivo, eduk. socia laboro ktp. Adr.: *Sebastopolo*, Sekcio de interkoresp., Str. de Trockij, 29, 1, por sekr. *I. Lisiĉnik.*

— Ĉelo de Komjunularo ĉe Domo de Klerigado, dez. koresp. kun junuloj precipe kun Anglio k. Ĉinio, sed ankaŭ kun aliaj landoj. Interŝ. gaz., fotojn. Adr.: *Sebastopolo*, Dom Prosvensenija dlja jaĉejki, VLKSM.

Adresŝanĝo: SAT-anoj 4796 k. 4797 geedzoj *Fedotov* en *Samara* transloĝiĝis al Bolniĉnaja str. 53, domoj de Narsvjaz (stratŝanĝo).

K-dino *L. Sokolnikova* (19 j., junkom.), Daltorg., *Habarovsk*, dez. koresp. pri junular-movado, lab. vivo k. a. sociaj temoj, L, PI.

K-do *A. I. Verŝinin* (21 j., kom.), poŝtkesto, 41, *Habarovsk*, dez. koresp. kun gvidantoj de infan- k. junul-movadoj k. a. temoj. Nur L, resp. tuja.

— Lab. Koresp. Rondeto ĉe fervojaj metiejoj dez. koresp., kun ĉiul. laboruloj, precipe kun fervojistoj, pri ĉ. temoj. Adr.: *Rostov na Donu*, Glavnie Masterskie S. K. j. d., Redkolegia "Leninec".

K-do *E. N. Vasilevski*, Goglebskaja 63, *Kustanaj*, KSSR, dez. koresp. k. ĉ. l. pri ĉ. temoj.

K-do *N. I. Efremov*, Kazarma, 43—269, *Naro-Fominsk*, Mosk. gub., dez. koresp. k. ĉ. l. pri ĉ. temoj, L, PK, PI.

Usono.

Adresŝanĝo: K-do *George Saville* k. K-dino *Ido Rosenthal*, 265, Hogt Ave, Astoria, L. I., *New York* (antaŭe en Brooklyn).

Presejo: Uns-Produktivgenossenschaft, Leipzig (Germanio)